
Z ČINNOSTI PSYCHIATRICKÉ SPOLEČNOSTI ČLS JEP

Otevřený dopis vedení Psychiatrické společnosti a širší psychiatrické veřejnosti

---

Vážení členové Psychiatrické společnosti ČLS JEP a čtenáři časopisu Česká a slovenská psychiatrie a i jiných psychiatrických časopisů!

Obracíme se na Vás, na psychiatrickou obec, s problémy, které považujeme za velmi závažné a které dle našeho mínění vyžadují řešení.

Začátkem června 2009 za obecného nezájmu opět proběhly volby do výboru PS ČLS. Volební účast, průběh voleb a jejich výsledky představují několik závažných chronických systémových problémů Psychiatrické společnosti.

1. Volební systém Psychiatrické společnosti ČLS JEP je z našeho pohledu archaický, nezdá se být zcela demokratický a není transparentní. Pokud jsou volby uspořádány na jedné klinice, kde se taky tisknou volební lístky a pak mají pracovníci této kliniky ve zvoleném výboru většinu, budí to přece jen trochu nedůvěry. Minimálně přístup ke vhození hlasovacího lístku není rovný. V moderní společnosti musí být každý volební systém transparentní (tzn. zahrnovat návrhovou, mandátní komisi, volební komisi apod.), nesmí být v rukou jedince, nesmí umožnit podezření na jakoukoliv manipulaci s volebními lístky, včetně záměny osob, které anonymní hlasy posílají, a musí ve vedení společnosti zajišťovat jak kontinuitu, tak zákonitý a trvalý přísun „nové krve“. Poslední zmíněné pak nejlépe zajistí systém, kdy zvolený předseda („president-elect“) pomáhá jako místopředseda jedno volební období stávajícímu předsedovi („president“) a až následně nastupuje do funkce. Předseda, který opustil svou funkci, pak ještě jedno volební období plní funkci druhého místopředsedy („past-president“). Příkladem toho, k čemu ve společnosti vedou volby, které nejsou transparentní, je současná situace (v době formulování tohoto dopisu) v Iránu, či jiné známé příklady v dějinách naší i jiných zemí.

2. S volebním systémem pravděpodobně souvisí také další problém, kterým je stagnace vedení Psychiatrické společnosti. Nechceme zde kritizovat dosavadní vedení společnosti, a zejména jejího předsedu prof. Rabocha, jelikož uznáváme, že v minulosti udělali velký kus práce, např. v pořádání Světového psychiatrického kongresu v Praze, či tím, že vybojovali řadu drobných vítězství ve prospěch nejen psychiatrů, ale i ostatních profesionálů v oboru a v neposlední řadě i pacientů. Bohužel, ale stávající systém vedl k naprostému ustrnutí, stagnaci a jakési rezignaci mezi mladšími psychiatry tím, že umožňuje nekonečnou perpetua-

ci funkcionářů výboru. Je to dáno nedostatkem stanov, které z našeho pohledu již dávno měly být přehodnoceny a změněny. Snad nikde na světě dnes není v demokratických sdruženích možné fixovat vedení na doživotí jednotlivci, byť by byl ve své funkci sebeúspěšnější. Je-li volební období pro vrcholné funkce odborné společnosti (prezident) v rozmezí 2-3 roky (a ne více), pak je kontinuita zachována účastí dotyčné osoby ve vedení 6-9 let (viz výše popsany mechanismus „president-elect“, „president“ a „past-president“), což je z našeho pohledu dostatečné. Dvacet let je ale v tomto rychle se měnícím světě skutečně příliš dlouhá doba. Podobné zásady nelze postavit na nepsaných pravidlech a soudnosti, je třeba je zabudovat do stanov, tak jako je tomu např. v jiných demokraticky uspořádaných společnostech, včetně např. Akademie věd České republiky, ČNPS a dalších. To je úkol, který před námi naléhavě stojí a spojení s ČLS JEP nám v jeho splnění nesmí bránit. Museli bychom se před svými následovníky opravdu stydět.

Zástupci sekce mladých psychiatrů od roku 2006 aktivně vystupují s údaji, které podporují změnu volebního systému, jak o tom svědčí vývěsky („Organizace psychiatrických společností“, „Mladí psychiatři chtějí restrikce“) a přednášky prezentované na psychiatrických setkáních, které jsou nyní vystaveny v sekci mladých psychiatrů na www.ceskapsychiatrie.cz.

Psychiatrická společnost čelí a bude v blízké budoucnosti čelit i dalším nedorozhodnutým problémům, jako je osud časopisu Česká a slovenská psychiatrie a osamostatnění Psychiatrické společnosti. Tyto problémy jsou již delší dobu debatovány výborem společnosti, ale k jejich řešení jsme se nijak nepřiblížili.

V zájmu vyřešení těchto a dalších problémů Psychiatrické společnosti navrhuje následující řešení:

Vyzýváme tímto výbor Psychiatrické společnosti k vypracování nového volebního systému, který zajistí plnou transparentnost a demokratičnost voleb a stanoví nová pravidla pro jednotlivé funkce výboru tak, aby ani jeden člen výboru nemohl opakovaně kandidovat do své funkce předchozí (nebo nanejvýš na dvě volební období). Jako následující krok bychom přivítali rezignaci členů výboru Psychiatrické společnosti ze současných funkcí (ne z členství ve výboru) a přístup k novým volbám funkcionářů výboru, v nichž by byla stanovena pod-

mínka, že ani jeden člen výboru nebude kandidovat do své předchozí funkce. Nenavrhujeme odstoupení z výboru jako takového - mnozí členové jsou funkčně i věkově mladí a jejich odstoupení z výboru by nebylo ku prospěchu společnosti. Nechceme také omezit některé členy výboru v možnosti kandidatury do vedoucích funkcí výboru, v nichž ještě nepůsobili. Domníváme se, že tento návrh by umožnil omladit, byť ne věkově, tak alespoň funkčně, vedení společnosti a, doufejme, umožnil také příliv nových řešení.

Dále si dovoluujeme tímto oslovením široké psychiatrické obce v naší zemi vyhlásit rozpravu o několika zásadních otázkách týkajících se budoucnosti Psychiatrické společnosti ČLS JEP:

1. Zda Psychiatrickou společnost osamostatnit či nikoli a proč?
2. Co dál s časopisem Česká a slovenská psychiatrie? Jaký by měl být profil tohoto časopisu v kontextu moderních trendů v oblasti odborných periodik a prezentování vědeckých dat vůbec?
3. Jak změnit volební systém, aby vedení společnosti lépe a pružněji reprezentovalo zájmový profil základny a nemohlo ve svých pozicích setrvat na dobu delší nežli 9 let?
4. Jak upravit stanovy v dalších bodech, popř. ve kterých?
5. Jakým účinným způsobem by měla Psychiatrická společnost bojovat za prosazení reformy psychiatrické péče v České republice?
6. Jakým způsobem by se měla Psychiatrická společnost podílet na transformaci oboru v souvisejících oblastech destigmatizace, osvěty a posilování modelů extramurální a komunitní péče? Činnost v těchto oblastech v současnosti za Psychiatrickou společnost supluje občanská sdružení a iniciativy. Výsledkem je koncepční roztříštěnost a málo efektivní využití zdrojů.
7. Jakou úlohu by měla hrát a jaká stanoviska by měla Psychiatrická společnost hájit při jednáních o úhradách psychiatrické péče?
8. Jakým způsobem by se měla Psychiatrická společnost aktivně angažovat v moderních způsobech předatestačního i postatestačním postgraduálního vzdělávání psychiatrů?

Domníváme se, že tato zásadní rozprava by měla proběhnout ještě před sjezdem Psychiatrické společnosti v roce 2010. Na sjezdu by pak již bylo možné diskusi uzavřít a přijmout závazná ustanovení ve výše uvedených bodech.

Signatáři tohoto dopisu věří, že leží-li ještě někomu osud společnosti alespoň trochu na srdci, nezůstane pasivní a svěří své nápady, popř. nabídne pomoc nově zvolenému výboru. Nepodaří-li se nám s věcmi v dohledné době pohnout, hrozí nebezpečí nejen stagnace, ale pozvolného zániku Psychiatrické společnosti i časopisu Česká a slovenská psychiatrie. To si nikdo z nás rozhodně nepřeje a pevně doufáme, že k tomu nedojde. Zánik těchto institucí by představoval pro českou psychiatrii a širokou odbornou obec obrovskou škodu s nedozírnými následky. Doufáme tedy, že jak psychiatrická veřejnost, tak vedení společnosti vyslechne naše obavy a přijme naše návrhy jako východisko k řešení těchto problémů ku společnému prospěchu nejen odborníků, ale především našich pacientů.

Podepsaní:

Prof. Richard Balon, M.D. (ač již delší dobu ne člen PS, stále mu její osud leží na srdci)
Doc. MUDr. Ján Praško, CSc.
MUDr. Dagmar Seifertová, CSc.
Prof. MUDr. Jiří Horáček, Ph.D.
MUDr. Filip Španiel, Ph.D.
Doc. MUDr. Lucie Bankovská Motlová, Ph.D.
MUDr. Luboš Janů, Ph.D.
MUDr. Miloslav Kopeček, Ph.D.
Doc. MUDr. Pavel Mohr, Ph.D.
Prim. MUDr. Petr Hejzlar
MUDr. Jaromír Mašek
Prim. MUDr. Hana Houdková
MUDr. Jiří Masopust
Prim. MUDr. Jaromir Hons, Ph.D.
MUDr. Alžběta Kuncová
MUDr. Pavel Fridrich

Poznámka redakce:

Uvedení podepsaní osobně elektronicky potvrdili svůj souhlas s uveřejněním textu a jejich jmen.